ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» **(Ἀπ. 1,10)**

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος Μ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2566	Κυριακὴ Δ΄ Ματθαίου (Ματθ. 8,5-13) 2 Ἰουλίου 2023	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ἡ πίστι στὸ Χριστὸ ἐξυψώνει τὸν πιστὸ

«Ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον» (Ματθ. 8,10)

Σύμφωνα μὲ τὴν τάξι τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, ἀγαπητοί μου, κάθε μέρα μέσα ἀπὸ τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ συναξάρια **προβάλλονται** ἐνώπιόν μας πότε ἕνας, πότε δύο, πότε περισσότεροι **ἅγιοι**, ὥστε νὰ τοὺς βλέπουμε καὶ νὰ παίρνουμε μαθήματα ὑποδειγματικά.

Τί εἶνε «ἅγιος», τί θὰ πῇ «ἅγιος»; Ὁ κόσμος, ὅταν ἀκούῃ τὴ λέξι **«ἅγιος»**, ἡ σκέψι του πηγαίνει σ' ἐκείνους, τοὺς ἄντρες ἢ γυναῖκες, ποὺ ἄφησαν πατέρα, μάνα, συγγενεῖς καὶ φίλους, **ἐγκατέλειψαν τὸν κόσμο**, ἔφυγαν μακριά, ἔστησαν τὶς φωλιές τους πάνω σὲ ψηλὰ βουνά, κ' ἐκεῖ μὲ αὐστηρὴ ἄσκησι (προσευχές, δεήσεις, νηστεῖες, δάκρυα) ἀγωνίζονται νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ ἀνώτερη καὶ νὰ εὐαρεστήσουν στὸ Θεό. Ἀλλὰ ἔτσι ἡ ἔννοια τοῦ ἁγίου περιορίζεται. Ἅγιοι δὲν εἶνε μόνο αὐτοί, οἱ ἀσκηταί, οἱ μοναχοί· ἅγιοι εἶνε καὶ ἄλλοι. Σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἅγιοι εἶνε καὶ αὐτοὶ ποὺ **ἔμειναν μέσα στὴν κοινωνία**, ἔζησαν ἐδῶ, πάλεψαν μὲ τὸν ἁμαρτωλὸ κόσμο, τὴ σάρκα καὶ τὸν διάβολο, καὶ κατώρθωσαν νὰ φτάσουν καὶ αὐτοὶ σὲ ὕψη θεογνωσίας, καὶ τιμῶνται σήμερα ὡς μάρτυρες, ὡς ὁμολογηταὶ κ.λπ.. Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ἁγιότητος εἶνε πλατύτερη.

Ἡ **ἁγιότης**, ἀκόμη, εἶνε ἕνα λουλούδι τοῦ οὐρανοῦ ποὺ δὲν φυτρώνει σὲ ἕνα μόνο μέρος τοῦ κόσμου· ὅπου καὶ ἂν πᾶμε πάνω στὴ γῆ, θὰ τὸ βροῦμε νὰ εὐωδιάζῃ. Θέλετε ἀπόδειξι;

* * *

Σήμερα, ἀδελφοί μου, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἁγίους τοῦ συναξαρίου, ἔχουμε καὶ ἕναν **ἅγιο τοῦ εὐαγγελίου** (βλ. Ματθ. 8,5-13). Τί ἦταν αὐτός; ἀσκητής, μοναχός, παπᾶς, δεσπότης, ἱεροκήρυκας; Ὄχι· ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ. Τί ἦταν; Ἀξιωματικός. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ φτάσῃ τόσο ψηλά, ὥστε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ τὸν ἐπαινῇ δημοσίως.

Ὁ ἅγιος αὐτὸς εἶνε ὁ **ἑκατόνταρχος**, ποὺ τὸ ὄνομά του δὲν τὸ ἀναφέρει τὸ ἱερὸ κείμενο. *Ἑκατόνταρχος* ἦταν βαθμὸς τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχίας τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ὅταν ἀκοῦμε *ἑκατόνταρχος*, εἶνε βαθμὸς ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ λοχαγὸ τοῦ σημερινοῦ στρατοῦ. Ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς ἦταν ἐντεταλμένος νὰ φρουρῇ ὡρισμένο τμῆμα τῆς Ἁγίας Γῆς τῆς Παλαιστίνης· ἦταν τρόπον τινὰ **φρούραρχος** καὶ διοικητὴς τῆς περιφερείας **Καπερναούμ**. Εἶχε μία ἀξία ὡς στρατιωτικός, μία ἀξία ὡς ἀξιωματικός, καὶ μία ἀκόμη μεγαλύτερη ἀξία ὡς βαθμοῦχος τῆς κραταιᾶς Ῥώμης, τῆς κοσμοκράτειρας τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου μὲ τὶς ξακουστὲς λεγεῶνες της.

Ἀπὸ τὸ ἀξίωμά του καταλαβαίνουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μέρα - νύχτα εἶχε νὰ κάνῃ μὲ ὅπλα, στρατιῶτες, πολέμους, μάχες, αἵματα. Θὰ περίμενε κανεὶς νά 'νε σκληρός, ψυχρός, ἀδιάφορος γιὰ θρησκεία καὶ Θεό. Καὶ ὅμως αὐτός, μολονότι ἀσκοῦσε ἕνα σκληρὸ ἐπάγγελμα, στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του εἶχε αἰσθήματα εὐγενικά. Μέσα του ὑπῆρχε μιὰ σπίθα· **πίστι στὸ Θεό**. Ἂν καὶ πολυθεϊστής, εἶχε ἀρχίσει νὰ κατανοῇ τὸ ψευδὲς τῆς εἰδωλολατρίας καὶ νὰ προσανατολίζεται πρὸς τὴν ἀληθινὴ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων· **νὰ γίνῃ προσήλυτος**. Ἦταν ἀγαπητὸς στοὺς Ἰουδαίους γιὰ τὰ λεπτά του αἰσθήματα. Καὶ ἀπόδειξις τῶν αἰσθημάτων του εἶνε αὐτὸ ποὺ ἀναφέρει τὸ εὐαγγέλιο.

Στὸ σπίτι του εἶχε ἕναν *«παῖδα»* (ἐ.ἀ. 8,5). Τί σημαίνει *«παῖδα»*; **Ἕνα δοῦλο**. Στὴν παλιὰ ἐποχὴ ἀξιωματοῦχοι, προύχοντες καὶ πλούσιοι στὴν ὑπηρεσία τους εἶχαν δούλους· ἄλλος εἶχε ἕναν, ἄλλος εἶχε τρεῖς, ἄλλος δέκα, ἄλλος ἑκα-

τό, ἄλλος διακόσους· ὑπάρχουν περιπτώσεις πλουσίων ποὺ εἶχαν καὶ χιλιάδες δούλους.

Οἱ δοῦλοι βέβαια ἦταν ἄνθρωποι. Ἐν τούτοις **δὲν λογίζονταν ἄνθρωποι**· τοὺς θεωροῦσαν κατώτερους, κάτι περίπου σὰν τὰ ζῷα. Τ' ἀφεντικά τους τοὺς ἔκαναν ὅ,τι ἤθελαν· τοὺς ἔβαζαν στὶς πιὸ σκληρὲς δουλειές, τοὺς χτυποῦσαν, τοὺς μαστίγωναν, μποροῦσαν ἀκόμη καὶ νὰ τοὺς σκοτώσουν χωρὶς νὰ δώσουν λόγο σὲ κανέναν ἀπολύτως. Τέτοια ἦταν **ἡ δουλεία στὴν ἀρχαία ἐποχή**. Γι' αὐτό, ὅταν ἀρρώσταινε ἕνας δοῦλος, τὸν ἅρπαζαν καὶ τὸν πετοῦσαν στὸ δρόμο, σὲ βουνὰ καὶ χαράδρες νὰ τὸν φᾶνε οἱ λύκοι· τέτοια σκληρότης ὑπῆρχε.

Ὁ σημερινὸς ἑκατόνταρχος ὅμως δὲν ἔμοιαζε μὲ τ' ἄλλα ἀφεντικὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ῥωμαίους ἀξιωματούχους. Καὶ ἡ διαφορὰ φάνηκε ὅταν **ὁ δοῦλος του ἀρρώστησε**. Ἔδειξε γι' αὐτὸν μεγάλο ἐνδιαφέρον – θαυμαστὸ φαινόμενο τότε, πρὸ Χριστοῦ. Τὸν φρόντισε μὲ γιατροὺς καὶ φάρμακα, ἔκανε ἀνθρωπίνως τὸ πᾶν γιὰ νὰ γίνῃ καλά. Κι ὅταν εἶδε ὅτι παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ δοῦλος κινδυνεύει νὰ πεθάνῃ, τρέχει στὸ Χριστό, ταπεινώνεται καὶ τὸν παρακαλεῖ γιὰ τὸ δοῦλο. Καὶ ὁ Χριστός; Συγκινήθηκε καὶ τοῦ λέει· –Θὰ ᾽ρθῶ ἐγὼ στὸ σπίτι σου νὰ τὸν θεραπεύσω. Καὶ τότε ὁ ἑκατόνταρχος δίνει μιὰ σπουδαία ἀπάντησι· –Κύριε, δὲν εἶμαι ἐγὼ ἄξιος νὰ μ' ἐπισκεφθῇς, νὰ μπῇς στὸ σπίτι μου· εἶμαι ἁμαρτωλός. Φτάνει μόνο νὰ δώσῃς μία διαταγή. Ἂν ἐγὼ διατάζω στρατιῶτες κι αὐτοὶ ἐκτελοῦν τὶς διαταγές μου, πολὺ περισσότερο θὰ ἐκτελεσθῇ ἡ δική σου διαταγή· πὲς ἕνα λόγο, καὶ φτάνει αὐτός! Καὶ ὁ Χριστός, σὰν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, θαύμασε καὶ εἶπε· –Τέτοια πίστι, πίστι - βουνό, δὲν βρῆκα οὔτε στὸν Ἰσραήλ, στοὺς ἀρχιερεῖς ἱερεῖς καὶ Φαρισαίους!... Καὶ τότε, ὡς ἀμοιβὴ τῆς πίστεώς του, θεράπευσε τὸν δοῦλο του.

Ἕνας ἀξιωματικὸς λοιπόν, ποὺ ἀσχολεῖτο μὲ τὰ ὅπλα, ἔφτασε σὲ ὕψη ποὺ δὲν ἔφτασαν οὔτε ὁ Ἄννας κι ὁ Καϊάφας οὔτε κανεὶς ἄλλος στὴν Ἰερουσαλήμ· ἔγινε αὐτὸς ἀνώτερος ὡς πρὸς τὴν ἀγάπη, τὴν ταπείνωσι, τὴν πίστι· κατώρθωσε ὅσα δὲν κατώρθωσαν παπᾶδες, δεσποτάδες καὶ λοιποὶ θρησκευόμενοι. Βλέπουμε, δηλαδή, ὅτι **τὸ Εὐαγγέλιο** δὲν εἶνε μόνο γιὰ τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς καλογέρους· **εἶνε**, ὅπως ὁ ἥλιος καὶ ἡ αὔρα τοῦ οὐρανοῦ, **γιὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως**.

* * *

Τὸ συμπέρασμα, ἀγαπητοί μου, ποιό εἶνε; Δὲν σᾶς λέω νὰ φύγετε στὸ Ἅγιο Ὄρος, νὰ πᾶτε στὰ μοναστήρια καὶ νὰ γίνετε ἀσκητάδες, μὲ κομποσχοίνια καὶ γονυκλισίες κάθε βράδυ κάτω ἀπὸ τὰ ἄστρα. Μὴν παρεξηγηθῶ· **δὲν περιφρονῶ τὸν ἀσκητισμό**, ποὺ εἶνε μέγα ὅπλο καὶ γνώρισμα τῶν ἁγίων· ὄχι, δὲν λέω τέτοιο πρᾶγμα. Λέω κάτι ἄλλο· Μείνετε στὸν κόσμο, μὲ τοὺς γονεῖς καὶ οἰκείους σας, δημιουργῆστε οἰκογένειες, καὶ ἐκλέξτε ὁποιοδήποτε ἐπάγγελμα. Ὁ τόπος ἔχει ἀνάγκη ἀπ' ὅλα τὰ χέρια· χρειάζεται καὶ τιμίους ἐργάτες, καὶ φιλόπονους ἀγρότες, καὶ τολμηροὺς θαλασσοπόρους ναυτικούς, καὶ γενναίους ἀξιωματικοὺς (ὅπως ὁ σημερινὸς ἑκατόνταρχος), καὶ φιλανθρώπους ἰατρούς, καὶ μεθοδικοὺς ἐπιστημόνες, καὶ ἐκπαιδευτικοὺς μὲ ὑπομονή, καὶ εὐσυνείδητους δικηγόρους, καὶ ἀξιόπιστους μηχανικούς, καὶ τεχνικοὺς ὅλων τῶν κλάδων μὲ μεράκι γιὰ τὴ δουλειά τους. Γιὰ νὰ βρεθοῦν ὅμως ὅλα αὐτά, μία προϋπόθεσις ἀπαιτεῖται· ὅλοι αὐτοὶ νὰ εἶνε **πρῶτα Χριστιανοὶ** καὶ ἔπειτα τὰ ἄλλα.

Τώρα ἔχουμε δεκαπέντε χιλιάδες γιατροὺς καὶ εἴκοσι χιλιάδες δικηγόρους καὶ σαράντα - πενήντα χιλιάδες δασκάλους καὶ καθηγητάς· ἔχουμε καὶ τετρακόσες χιλιάδες διπλωματούχους σχολῶν μὲ τίτλους μετεκπαιδεύσεως μικροὺς καὶ μεγάλους καὶ μὲ εἰδικεύσεις σὲ διαφόρους τομεῖς. Ἂν κατεβῇ ἄγγελος καὶ κοσκινίσῃ ὅλους αὐτούς, τί λέτε, **πόσους Χριστιανοὺς θὰ βρῇ; Σπάνιο πρᾶγμα**, πολὺ σπάνιο νὰ βρῇ Χριστιανὸ γιατρό, ἀκόμη σπανιώτερο νὰ βρῇ Χριστιανὸ δικηγόρο, σπάνιο νὰ βρῇ Χριστιανὸ ἀξιωματικό, σπάνιο νὰ βρῇ Χριστιανὸ μηχανικό· σπάνιο, γενικά, νὰ βρῇ Χριστιανὸ ἐπιστήμονα. Εὐκολώτερο εἶνε νὰ βρῇ κανεὶς διαμάντι παρὰ νὰ βρῇ ἐπιστήμονα Χριστιανό. Μέσα στὴν Ἀθήνα ἐλάχιστοι εἶνε οἱ Χριστιανοὶ γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί.... Οἱ πολλοὶ δὲν πιστεύουν τίποτε. Εἶνε ὑλισταὶ καὶ ἄθεοι. Ὁ νοῦς τους στὸ χρῆμα. Λεφτὰ καὶ μόνο λεφτά! τίποτε περισσότερο. Γι' αὐτὸ λέω, ὅτι ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ ἀληθινοὺς Χριστιανούς.

Ἀδελφοί μου, καταλάβετέ το αὐτό. Γίνετε δραστήριοι πολῖτες, καλοὶ ἐπιστήμονες, ἐξελιχθῆτε, προαγάγετε τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴν τέχνη· ἡ Ἑλλάδα ἦταν πάντα στὸν κολοφῶνα τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Πρὶν ἀπ' ὅλα ὅμως, **σταθῆτε πιστοί**, βαδίστε στὰ ἴχνη τῶν ἁγίων.

Δῶστε μου λίγη πίστι! ἀπὸ ἐκείνην ποὺ εἶχαν οἱ ἅγιοι καὶ ὁ ἑκατόνταρχος τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου· καὶ τότε οἱ πιστοί, ὅσο λίγοι καὶ ἂν εἶνε, θὰ δώσουν νέα ὤθησι στὴν πατρίδα καὶ θὰ γίνουν οἱ δημιουργοὶ ἑνὸς ὡραίου κόσμου, «ἀγγελικοῦ κόσμου», τὸν ὁποῖον πλάθει μόνο ἡ πίστι στὸ Χριστό.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη διμερὴς ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἑορτάζοντα ἱ. ναὸ Ἁγ. Προκοπίου Κλαδορράχης - Φλωρίνης παρουσίᾳ καὶ κατασκηνωτῶν τὴν Κυριακὴ 8-7-1979 τὸ πρωί, μὲ νέο τώρα τίτλο. Καταγραφή, διαίρεσις, προσαρμογὴ καὶ ἐλαχίστη σύντμησις 3-6-2023.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος Μ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2567	Κυριακὴ Ε΄ Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. 10,1-10) 9 Ἰουλίου 2023	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Θέλεις νὰ σωθῇς; πίστεψε στὸ Χριστό!

«Ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ» (Ῥωμ. 10,9)

Πόσο διαφέρει, ἀδελφοί μου, **πόσο ὑπερέχει ὁ Χριστιανισμὸς** ἀπὸ ὅλες τὶς διάφορες θρησκεῖες μποροῦμε εὔκολα νὰ τὸ δοῦμε, ἐὰν λάβουμε ὑπ᾽ ὄψιν ποιά μέσα ὑποδεικνύουν ἐκεῖνες στὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο γιὰ νὰ λάβῃ ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν του, καὶ ποιό τρόπο τοῦ ὑποδεικνύει ὁ γνήσιος Χριστιανισμός, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ἁγία μας πίστι. Γιατὶ εἶνε πανθομολογούμενο, ὅτι ὁ κάθε θνητὸς αἰσθάνεται νὰ τὸν πιέζῃ ἡ ἁμαρτία.

Οἱ πρὸ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χριστὸν θρησκεῖες στὸν ἁμαρτωλό, ποὺ ἀναστενάζει κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἐνοχῆς καὶ ζητάει τὴ λύτρωσι τῆς ψυχῆς του, λένε· Γιὰ νὰ λυτρωθῇς, ἄνθρωπε, γιὰ νὰ συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες σου, γιὰ νὰ συμφιλιωθῇς μὲ τὸ Θεὸ –ποὺ τά ᾽χεις χαλάσει μαζί του–, πρέπει νὰ τηρήσῃς ὅλες τὶς διατάξεις μας· πρέπει νὰ προσφέρῃς στὸ θεὸ ἢ τοὺς θεούς σου θυσία τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ ἀπὸ τὰ ζῷα σου ἢ τοὺς πιὸ ἀγαπητοὺς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σου· ἢ πρέπει νὰ περπατήσῃς γυμνὸς γιὰ νὰ φτάσῃς στὸν τάδε «ἱερὸ» ποταμὸ κ᾽ ἐκεῖ νὰ λουστῇς στὰ νερά του, ἢ νὰ πᾶς πεζὸς στὸ τάδε «ἱερὸ» προσκύνημα γιὰ νὰ ἐξιλεωθῇς· πρέπει…, πρέπει… Τέτοια βαρειὰ φορτία, τέτοιες ἀπαιτήσεις φόρτωναν καὶ φορτώνουν στοὺς δύστυχους ἁμαρτωλοὺς οἱ θρησκεῖες.

Κι αὐτὴ ἀκόμα ἡ ἀνώτερη ἀπ᾽ ὅλες τὶς θρησκεῖες, ἡ μόνη τότε ἀληθινὴ ἀνάμεσα στὶς πρὸ Χριστοῦ θρησκεῖες, **ἡ Ἰουδαϊκή**, στήριζε τὴ σωτηρία ἐπάνω στὴν τήρησι τῶν πολυπλόκων διατάξεων τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, ἀφοῦ ὥριζε ὅτι *«ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος* (=ἐκεῖνος, ποὺ θὰ τηρήσῃ καὶ θὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ γράμμα ὅλα αὐτὰ ποὺ διατάζει ὁ Νόμος, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος) *ζήσεται ἐν αὐτοῖς»* (Λευϊτ. 18,5 = Ῥωμ. 10,5. Γαλ. 3,12). Ἦταν ὅμως δυνατὸν νὰ τὰ τηρήσῃ κάποιος ἐκεῖνα ὅλα ἀνεξαιρέτως; Δὲν θὰ ὑπέπιπτε καὶ σὲ κάποια παράβασι; καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ἔχανε τὴν σωτηρία του; Χωρὶς ἀμφιβολία ναί.

Δύσκολα λοιπὸν πράγματα, **ἀδύνατα** κατορθώματα καὶ ἐν πολλοῖς **ἀνόητα** ἐπιτάγματα ἀπαιτοῦσαν οἱ ἀρχαῖες θρησκεῖες ἀπὸ τὸν ἁμαρτωλὸ γιὰ νὰ πετύχῃ ὁ ταλαίπωρος τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ ἁμαρτήματά του.

Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως ἔδειξε στὸν ἄνθρωπο μία ἄλλη ὁδό, **εὔκολη** μέν, ἀλλὰ καὶ ***«ἀσφαλῆ*** *καὶ βεβαίαν»* (Ἑβρ. 6,19), καὶ **ἐγγυημένη**, διὰ τῆς ὁποίας κάθε ψυχὴ βρίσκει ὅ,τι δὲν μποροῦν νὰ πετύχουν οἱ ἄλλοι σέρνοντας τὰ ἀσήκωτα φορτία τῶν θρησκειῶν τους.

* * *

Τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, ἀγαπητοί μου, ἀπὸ τὴν ἀρχή του τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἀπευθύνθηκε, συνεχίζει διὰ μέσου τῶν αἰώνων νὰ σαλπίζῃ, καὶ θὰ συνεχίζῃ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ κόσμου ν᾽ ἀπευθύνεται σὲ κάθε ἁμαρτωλὴ ψυχὴ ποὺ ποθεῖ εἰλικρινὰ τὴν σωτηρία της καὶ τῆς λέει καθαρά·

Ἀδελφὴ ψυχή! **Θέλεις νὰ σωθῇς;** Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ διασχίσῃς πελάγη καὶ νὰ ὑπερπηδήσῃς βουνά, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ μαστιγώσῃς καὶ νὰ χαράξῃς τὸ σῶμα σου ἢ νὰ θυσιάσῃς τὰ βρέφη σου, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ λουστῇς σὲ «ἱεροὺς» ποταμοὺς καὶ νὰ ὑποβληθῇς σὲ καθάρσεις ἐξωτερικές. Ὄχι. Γιὰ ν᾽ ἀπαλλαγῇς ἀπὸ τὴν ἐνοχή, γιὰ ν᾽ ἀποσείσῃς ἀπὸ πάνω σου τὸ βαρὺ φορτίο τῶν ἁμαρτιῶν σου, ἕνα μόνο εἶνε ἀναγκαῖο· πρῶτα **μὲ τὴν καρδιά σου νὰ πιστέψῃς θερμὰ στὸν Ἰησοῦν Χριστόν!** Πίστεψε, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ Σωτήρας σου. Γιατὶ αὐτὸς ἀνέλαβε νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι γιὰ σένα ἦταν δύσκολο καὶ ἀκατόρθωτο. Αὐτὸς κατέβασε τὸν Οὐρανὸ στὴ Γῆ, καὶ ἀνύψωσε τὴ Γῆ μέχρι τὸ Οὐρανό. Καὶ αὐτὸ τὸ κατώρθωσε διὰ τοῦ Σταυροῦ του, τῆς Θυσίας καὶ τοῦ θανάτου του στὸ Γολγοθᾶ, διὰ τῆς τριη-

μέρου Ἀναστάσεώς του καὶ διὰ τῆς Ἀναλήψεώς του στοὺς Οὐρανούς.

Ἐὰν λοιπὸν πιστέψῃς θερμὰ μὲ τὴν καρδιά σου καὶ κατόπιν **ὁμολογήσῃς μὲ τὰ χείλη σου**, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ Σωτήρας καὶ Λυτρωτής μας, τότε θὰ σωθῇς. Βλέπεις; ἡ σωτηρία μας εἶνε στὰ χέρια μας· εἶνε κοντά σου, πολὺ κοντά σου. Πόσο κοντά σου; Εἶνε –ὅπως ἀκοῦμε σήμερα– *«ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου»* (Δευτ. 30,14 = Ῥωμ. 10,8).

Τὸ θεῖο καὶ πολύτιμο αὐτὸ μάθημα, τὰ χρυσᾶ τοῦτα λόγια ποὺ δὲν ὑπάρχει ζυγαριὰ νὰ τὰ ζυγίσουμε, μᾶς παραδίδει σήμερα, ἀδελφοί μου, στὸ ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας ὁ ἀπόστολος Παῦλος (βλ. Ῥωμ. 10,1-10). Αὐτὰ ἦταν γραμμένα ἤδη στὴν Παλαιὰ Διαθήκη καὶ ἀπὸ ᾽κεῖ ὁ μέγας Παῦλος τὰ παίρνει καὶ τὰ ἐπαναλαμβάνει στοὺς πιστούς. Γιὰ ἐμᾶς τὰ λέει ἐκεῖνος καὶ γιὰ ἐμᾶς τὰ διαβάζει ἡ Ἐκκλησία μας. **Θὰ τ᾽ ἀκούσουμε ἆραγε;** θὰ τὰ ἐπωφεληθοῦμε; θὰ τὰ ἐγκολπωθοῦμε; θ᾽ ἀναφωνήσουμε κ᾽ ἐμεῖς μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς λυτρωμένους *«Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου»* (Ἰω. 20,28);

Ὅταν τὸ κήρυγμα αὐτὸ ἀκούστηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὰ Ἱεροσόλυμα, πολλοὶ τότε Ἰσραηλῖτες, πλήθη μεγάλα, ἄρχισαν νὰ τὸ ἐγκολπώνωνται, ὅπως διαβάζουμε στὶς Πράξεις τῶν ἀποστόλων (βλ. 2,4· 4,4). Γιὰ παράδειγμα, **μετὰ ἀπὸ τὴ θαυμαστὴ θεραπεία** στὸ ναὸ τοῦ Σολομῶντος **ἑνὸς ἐκ γενετῆς *«χωλοῦ»*** (Πράξ. 3,2), ἑνὸς ἀναπήρου δηλαδὴ ποὺ ὅλοι μαρτυροῦσαν ὅτι γεννήθηκε κουτσός, μαζεύτηκε κόσμος γύρω ἀπὸ τὸν θεραπευμένο καὶ οἱ ἀπόστολοι μὲ τὸ στόμα τοῦ Πέτρου κήρυξαν τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ὁ λαὸς δὲν ἄκουσε τότε ἐκεῖ λόγια κολακευτικά· ὁ Πέτρος τοὺς θύμισε ἐλεγκτικὰ τὸ ἔγκλημα τοῦ Γολγοθᾶ. Ἐνῷ ὁ Πιλᾶτος, εἶπε, ἤθελε νὰ ἀθῳώσῃ τὸν Ἰησοῦ, ἐσεῖς τοῦ ζητήσατε καὶ τὸν θανάτωσε. Ξέρω ὅτι τὸ κάνατε ἀπὸ ἄγνοια. Τώρα λοιπὸν μετανοῆστε καὶ ἀφῆστε τὰ πονηρὰ ἔργα σας. Προτοῦ ὅμως νὰ τελειώσῃ τὰ λόγια του ὁ Πέτρος, ἔρχονται οἱ ἱερεῖς μὲ τὸ στρατηγὸ τοῦ ναοῦ, ἐνωχλημένοι ἀπὸ τὸ κήρυγμα ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, συλλαμβάνουν τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς φυλακίζουν. Τὴν ἄλλη μέρα τοὺς στήνουν κατηγορουμένους νὰ τοὺς δικάσουν. Ἀλλὰ κ᾽ ἐκεῖ ὁ Πέτρος, μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κηρύττει, φωνάζει ἐνώπιον τοῦ Ἄννα καὶ τοῦ Καϊάφα καὶ ὅλων τῶν φαρισαίων. Καὶ τί εἶπε· Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, λέει, *«οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία* (δὲν ὑπάρχει κανένας ἄλλος ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς σώσῃ)*· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς»* (δὲν ἔχουμε ἄλλον παρὰ μόνο *«ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου»*, μόνο τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἔχουμε γιὰ νὰ σωθοῦμε (ἔ.ἀ. 4,12,10). Προσέξατε τί εἶπε; **Σαλπίζει** δηλαδὴ **τὴν ἴδια μεγάλη ἀλήθεια** ποὺ ἀκοῦμε σήμερα καὶ ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο.

* * *

Τὸ νὰ σωθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἀδελφοί μου, εἶνε ὅπως βλέπουμε **εὔκολο, πολὺ εὔκολο.** Τί χρειάζεται· μόνο ἡ καρδιά του νὰ τὸ πιστέψῃ καὶ τὸ στόμα του νὰ τὸ ὁμολογήσῃ. Γιατί λοιπὸν ἐμεῖς δὲν τὸ κάνουμε; γιατί δὲν νιώθουμε αὐτὸ ποὺ ἔζησαν ἄλλοι καὶ σώθηκαν, ἀλλὰ **μένουμε ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι;** οὔτε ἡ καρδιά μας πιστεύει, οὔτε τὰ χείλη μας ὁμολογοῦν τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀλήθεια. **Τί ἔχουμε πάθει;**

Ἐπειδὴ ὅμως εἶνε τόσο εὔκολο ν᾽ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὴν ἐνοχὴ τῆς ἁμαρτίας κ᾽ ἐν τούτοις δὲν τὸ κάνουμε, γι᾽ αὐτὸ ἀκριβῶς **θὰ μείνουμε ἀναπολόγητοι ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως**. Σὲ ὅσους δὲν πιστέψαμε μὲ τὴν καρδιά μας καὶ δὲν ὡμολογήσαμε μὲ τὰ χείλη μας τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρία, ὁ Κύριος θὰ δικαιοῦται νὰ μᾶς πῇ· Ἐάν, παιδιά μου, σᾶς ζητοῦσα κάτι δύσκολο, νὰ κατορθώσετε κάτι ποὺ ὑπερβαίνει τὶς δυνάμεις σας, κάτι ποὺ γιὰ σᾶς εἶνε ἄφθαστο, θὰ μοῦ λέγατε –καὶ μὲ τὸ δίκιο σας– «Αὐτό, Κύριε, δὲν μποροῦμε νὰ τὸ φτάσουμε». Μὰ νά τώρα ποὺ ἐγὼ κρέμασα τὴν σωτηρία σας, τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτημάτων σας, τὴν αἰώνια λύτρωσι τῆς ψυχῆς σας, ἀπὸ τὸ ἐλάχιστο τοῦτο· σᾶς ζήτησα νὰ πιστέψετε μὲ τὴν καρδιά σας σ᾽ ἐμένα καὶ μόνο, καὶ αὐτὸ νὰ τὸ ὁμολογήσετε μὲ τὰ χείλη σας ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας μου. Αὐτὸ σᾶς ἦταν δύσκολο; Μὲ ὅσα ἔχω κάνει γιὰ σᾶς, δὲν πεισθήκατε ὅτι εἶμαι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή, τὸ φῶς καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου, ἡ ἐλπίδα τῶν ζώντων καὶ ἡ ἀνάστασι τῶν νεκρῶν; Καὶ ὅμως ἐσεῖς δὲν πιστέψατε καὶ δὲν ὡμολογήσατε. Ἡ σωτηρία ἦταν τόσο κοντά σας, σεῖς ὅμως τὴν ἀπωθήσατε. Ποιός φταίει;

Νά γιατί ὁ Κύριος στὸ τέλος εἶπε τὰ σπουδαῖα ἐκεῖνα λόγια, ποὺ πρέπει σοβαρὰ καὶ τακτικὰ νὰ τὰ μελετοῦμε· *«Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται»* (Μᾶρκ. 16,16). Ἀκοῦς; ἐὰν πιστέψῃς στὸ Χριστό, θὰ σωθῇς· ἐὰν ὅμως ἀπιστήσῃς σ᾽ αὐτόν, θὰ καταδικαστῇς. Γιατὶ **ἡ πίστι στὸ Χριστὸ εἶνε ἡ ζωή**, ἐνῷ **ἡ ἀπιστία σ᾽ αὐτὸν εἶνε ὁ θάνατος** τῆς ψυχῆς.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἄρθρο ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικὸ τῆς Ἱ. μητροπόλεως Αἰτωλίας & Ἀκαρνανίας «Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός» (Μεσολόγγι, φ. 246/21-7-1940, σ. 91).
Μεταφορὰ σὲ ἁπλῆ γλῶσσα καὶ ἀνάπτυξις 13-6-2023.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» **(Ἀπ. 1,10)**

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος Μ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2568	Κυρ. Πατ. Δ΄ Οἰκ. Συνόδου (Ματθ. 5,14-19) 16 Ἰουλίου 2023	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ὅσοι πιστοί, σταθῆτε φῶς!

«Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Ματθ. 5,14)

Ἐάν, ἀγαπητοί μου, ῥίξουμε ἕνα προσεκτικὸ βλέμμα στὸν κόσμο ποὺ δημιούργησε ὁ Θεός, θὰ δοῦμε κάτι καταπληκτικό· ὅτι **ὅλα τὰ δημιουργήματα**, ἀπὸ τὰ μικρότερα ἕως τὰ μεγαλύτερα, **ἔχουν κάποιο σκοπό**. Ὅπως σ' ἕνα αὐτοκίνητο καὶ ἡ τελευταία βίδα ἔχει τὸ σκοπό της, ἔτσι καὶ σὲ ὁλόκληρο τὸ σύμπαν τὰ πάντα ἔχουν σκοπιμότητα· τίποτα τυχαῖο.

Πάρτε παράδειγμα τὸν **ἥλιο**. Ἔχει σκοπό· ἀποστολή του εἶνε νὰ φωτίζῃ, νὰ θερμαίνῃ, νὰ ζωογονῇ τὴν πλάσι. Μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε τὸν κόσμο χωρὶς τὸν ἥλιο; Σκοτάδι καὶ ἄβυσσος· θὰ σταματοῦσε ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἐπιστήμονες λένε ὅτι, ἂν σβήσῃ ὁ ἥλιος, τότε ὅλες μαζὶ οἱ ΔΕΗ τοῦ κόσμου δὲν μποροῦν ν' ἀναπληρώσουν τὴν ἡλιακὴ ἐνέργεια οὔτε μιᾶς μέρας! Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου. Καὶ τὸ ἄλλο σοβαρό· ὅλη αὐτὴ ἡ ἐνέργεια, δισεκατομμύρια κιλοβάτ, παρέχεται δωρεάν, δραχμὴ δὲν πληρώνουμε! Ἀχάριστοι ἐμεῖς, τυφλοὶ κι ἀναίσθητοι, *«γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη»* (πρβλ. Ματθ. 17,17. Λουκ. 9,41). Ἐνῷ ἐδῶ βλέπεις τὴ Δ.Ε.Η. τὴν τσιγγούνα καὶ δὲν χαρίζει τίποτα. Ἦρθε στὴ μητρόπολι ἕνα φτωχαδάκι, μιὰ γερόντισσα. –Δέσποτα, μοῦ κόψανε τὸ ῥεῦμα. –Γιατί; –Δὲν ἔχω νὰ πληρώσω τὸ λογαριασμό… Ὑπάρχουν δίπλα μας κάποιοι ποὺ στεροῦνται.

Δωρεὰν ὁ ἥλιος. **Ποιός ὅμως εὐγνωμονεῖ** γιὰ τὴ δωρεὰ αὐτὴ καὶ τὴν αὐγὴ μὲ τὴν ἀνατολὴ λέει *«Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς»*; (Δοξολ.).

Ὁ ἥλιος λοιπὸν στὸν οὐρανό, τὸ φεγγάρι, οἱ ἀστερισμοί, οἱ κομῆτες κι ὅ,τι ἄλλο ὡραῖο· στὴ γῆ τῶν ποταμοῶν τὰ ῥεῖθρα, ἡ θάλασσα, τὰ δέντρα, τὰ πουλιά, **τὰ πάντα** στὸν ὄμορφο κόσμο **ἔχουν σκοπό**. Τίποτα δὲν εἶνε ἄσκοπο.

Καὶ γεννᾶται ἐρώτημα. Ἐὰν ὅλα ἔχουν σκοπό, **ποιός εἶνε ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου;** ἄσκοπος εἶνε; πῶς βρέθηκε ἐδῶ; ποιός εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς;

Ἔ, σ' αὐτὸ **ἀπαντᾷ σήμερα ὁ Χριστὸς** μιλώντας στοὺς μαθητάς του καὶ δι' αὐτῶν σὲ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς ὅλων τῶν αἰώνων.

* * *

Ὅσοι, ἀδελφοί μου, πιστέψαμε στὸ Χριστό, βαπτισθήκαμε στὸ ἅγιο ὄνομά του καὶ λεγόμαστε Χριστιανοί, ἔχουμε στὴ ζωή μας ἕνα μεγάλο σκοπό, μιὰ μεγάλη ἀποστολή· νὰ ζοῦμε στὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ στὰ πρόσωπά μας τὸ φῶς αὐτὸ νὰ ἀκτινοβολῇ γύρω μας· **νὰ εἴμαστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου**. Ἔτσι λέει σήμερα· *«Ὑμεῖς ἐστε* (=σεῖς εἶστε) *τὸ φῶς τοῦ κόσμου»* (Ματθ. 5,14).

Φῶς, καὶ φῶς μέγα, ἥλιος, **εἶνε ὁ Χριστός**. Ὁ φυσικὸς ἥλιος, λέει ἡ ἐπιστήμη, θὰ σβήσῃ μιὰ μέρα ὅπως σβήνουν τὰ λυχνάρια, οἱ πολυέλεοι, ὅλα τὰ ὑλικὰ φῶτα· ἀλλὰ τὸ ἄλλο φῶς, αὐτὸ ποὺ ἐκπέμπει ὁ ἐσταυρωμένος Λυτρωτής, ὄχι. *«Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι»* (Ματθ. 24,35. Μᾶρκ. 13,31. Λουκ. 21,33. Πρβλ. Ἀπ. 20,11). Φῶς ὁ Χριστός· φῶς τὰ λόγια του, ἡ διδασκαλία του, ἡ ζωή του, τὰ θαύματά του, ἡ ἀνάστασί του. Μόνο αὐτὸς μπορεῖ νὰ λέῃ *«Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου»* (Ἰω. 8,12).

Ὅπως λοιπὸν ὁ Χριστὸς εἶνε τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἔτσι καὶ **οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ εἶνε τὰ φῶτα τῆς ἀνθρωπότητος**. Τὸ σκοτάδι ποὺ ἐπικρατεῖ, ἠθικὸ καὶ πνευματικό, ποὺ ἦταν ἀνίκανα νὰ τὸ διαλύσουν τὰ φῶτα τῶν σοφῶν τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας ἐποχῆς, διαλύθηκε μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου καὶ τὴ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Ἔδειξαν ὅτι ἡ ἀρετὴ δὲν εἶνε μιὰ οὐτοπία· εἶνε μία ζωντανὴ πραγματικότητα. Φῶς ὑπῆρξαν **οἱ ἀπόστολοι** μὲ τὸ κήρυγμα, τὸ παράδειγμα καὶ τὴ θυσία τους· *«ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου»*. Φῶτα ἐπίσης, ἀστέρια πρώτου μεγέθους, ποὺ σελάγισαν στὸν πνευματικὸ οὐρανό, ἦταν οἱ **πατέρες καὶ διδάσκαλοι** τῆς Ἐκκλησίας (μέγας Βασίλειος, ἱερὸς Χρυσόστομος, θεολόγος Γρηγόριος κ.ἄ.). Καὶ φῶτα, ποὺ ἑορτάζουμε σήμερα, ὅπως ἀκοῦμε στοὺς αἴνους, *«ἀστέρες πολύφωτοι τοῦ νοητοῦ στερεώματος»* (δοξ. αἴν. Κυρ. Πατ.), ὑπῆρξαν **οἱ 630**

πατέρες τῆς Τετάρτης (Δ΄) Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ποὺ συνῆλθαν στὴ Χαλκηδόνα, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι, καὶ κατεδίκασαν τοὺς μονοφυσῖτες αἱρετικούς.

Ὅπως λοιπὸν οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι στάθηκαν συνεπεῖς καὶ ὑπῆρξαν φῶτα, ἔτσι κ᾽ ἐμεῖς στὴ γενεά μας νὰ σταθοῦμε συνεπεῖς καὶ νὰ γίνουμε φῶτα. Μικρὰ βεβαίως φῶτα· δὲν φτάνουμε στὸ ὕψος ἐκείνων, τῶν ὁμολογητῶν καὶ μαρτύρων. Ὅσοι πάντως **βαπτίστηκαν** ὀρθοδόξως, αὐτοὶ **ντύθηκαν τὸν Χριστὸ** (βλ. Ῥωμ. 6,3· 13,14. Γαλ. 3,27) καὶ φυσιολογικά, μέσα στὴν πονηρὴ καὶ διεστραμμένη γενεά μας, **λάμπουν ὡς φῶτα**.

Ν᾽ ἀναφέρω **μερικὰ παραδείγματα**;

√ Φῶς μέσα στὴν οἰκογένεια θά ᾽σαι σὺ ὁ **πατέρας**· ἕνας μικρὸς ἥλιος, ποὺ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ λόγια του φωτίζεις τὴ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά του. Βράδιασε; σύναξε τὴ φαμίλια σου γιὰ προσευχή. Ξημέρωσε; πρὶν ἀπὸ κάθε ἔξοδο κάλεσέ τους ὅλους νὰ δοξάσετε τὸ Θεὸ γιὰ τὴν καινούργια μέρα. Σὲ μιὰ ὡρισμένη ὥρα ἀνοῖξτε τὴ Γραφή, διαβάστε μιὰ περικοπή. Εἶνε Τετάρτη καὶ Παρασκευή; νήστεψε σὺ καὶ δίδαξε τὴ νηστεία σὲ ὅλους· ἔχει αὐτὸ μεγάλη σημασία. Ξημέρωσε Κυριακὴ καὶ χτύπησαν τὰ σήμαντρα; φτερὰ στὰ πόδια νὰ ἐκκλησιαστῆτε, ν᾽ ἀκούσετε *«Εἴδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν…»*. Σοῦ λέω· ἐσὺ κάποτε θὰ πεθάνῃς, ἀλλὰ τὰ λόγια σου δὲν θὰ λησμονηθοῦν.

√ Εἶσαι **δάσκαλος**; Ἔχεις εὐρύτερο κύκλο, τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου. Θὰ σταθῇς ἀνάμεσά τους σὰν ἕνας φάρος μὲ τὴ στάσι καὶ τὴ διδασκαλία σου. Εὐλογημένα τὰ ἔθνη ποὺ ἔχουν Χριστιανοὺς δασκάλους μὲ διάθεσι θυσίας, ὅπως ἐκεῖνοι οἱ ἄμισθοι τοῦ κρυφοῦ σχολειοῦ τῆς Τουρκοκρατίας ἢ οἱ ἡρωίδες δασκάλες στὰ χρόνια τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, ὄχι αὐτοὶ ποὺ διδάσκουν τὴν ἀπατηλὴ θεωρία τοῦ Δαρβίνου, πὼς ὁ ἄνθρωπος κατάγεται λέει ἀπὸ τὴ μαϊμοῦ, καὶ τὴν παρουσιάζουν ὡς ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια· ὅταν λὲς τέτοια ψέματα, τὸ σχολειό σου ἐκπέμπει σκότος καὶ ὄχι φῶς.

√ Ὁ ἀκόμη εὐρύτερος κύκλος εἶνε ἡ κοινωνία, ἡ πολιτεία. Ἂν εἶσαι λοιπὸν Χριστιανὸς **ἄρχοντας**, ἔχε πρότυπά σου τὸν μέγα Κωνσταντῖνο, τὸν Βατάτζη, τὸν Καποδίστρια, τὸν Πλαστήρα. Στάσου μπροστὰ στὸ λαό σου σὰν πυρσὸς ἀναμμένος. Δῶσ᾽ του τὸ καλὸ παράδειγμα, κυβέρνησε μὲ ἀνιδιοτέλεια κατὰ τὸ Εὐαγγέλιο. Ὁ λαὸς ἀκολουθεῖ, ὅπως βεβαιώνει ἡ ἱστορία ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Ἀριστείδου· συνηθίζει νὰ ἐξομοιοῦται πρὸς τὸ ἦθος τῶν ἀρχόντων του.

√ Ἂν εἶσαι **στρατιωτικός**, στάσου λαμπάδα. Ἔχε πρότυπα τοὺς ἁγίους Προκόπιο, Γεώργιο, Δημήτριο, τοὺς Θεοδώρους… Γνώρισα στρατιῶτες τοῦ Πλαστήρα, ποὺ μιλοῦσαν μὲ δάκρυα γιὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν ἀκεραιότητά του. Στὸ σύνταγμά του ἔλαμπε ἡ αὐτοθυσία, ἡ ἀγνότης, ἡ γενναιότης, ἡ παρθενία του, ὁ πατριωτισμός του, τὸ ὑψηλὸ φρόνημά του.

√ Εἶσαι **ἐπιστήμονας**; Ἔχεις ἄλλο κύκλο γύρω σου. Ῥῖχνε τὸν προβολέα σου στὰ σκότη. Νὰ εἶσαι φῶς τῶν ἐγγραμμάτων καὶ πεπαιδευμένων, ὁδηγὸς τῶν φοιτητῶν σου. Ἐργάζου εὐσυνείδητα καὶ ἐλεύθερα. Καὶ νὰ φρονῇς ταπεινά· ὁ Σωκράτης ἔλεγε *«Ἓν οἶδα, ὅτι οὐδὲν οἶδα»* καὶ προέτρεπε *«Γνῶθι σαυτόν»*.

√ Εἶσαι, τέλος, **ἱερεὺς ἢ ἀρχιερεὺς** τοῦ Ὑψίστου; Ἔ, τότε ἡ εὐθύνη σου αὐξάνει· εἶσαι περίοπτος, περιάκουστος· καὶ οἱ λεπτομέρειες τοῦ βίου καὶ τῶν λόγων σου μωμοσκοποῦνται. Γι᾽ αὐτὸ πρόσεχε. Ἔχε πρότυπο τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο ὡς πρεσβύτερο στὴν Ἀντιόχεια καὶ ὡς ἐπίσκοπο στὴν Βασιλεύουσα, γιὰ νὰ εἶσαι λαμπάδα καιομένη, *«φῶς τοῦ κόσμου»*.

* * *

Καθένας, ἀδελφοί μου, ἂς ἀναρωτηθῇ· Πῶς θὰ ἦταν ἡ πατρίδα καὶ ὁ κόσμος μας, **ἂν ἐμεῖς** (γονεῖς, δάσκαλοι, ἄρχοντες, ἀρχιερεῖς, παπᾶδες) **ἤμασταν μικροὶ Κοσμᾶδες Αἰτωλοί**;

Χαρακτήρισαν τὸν αἰῶνα μας **«αἰῶνα τῶν φώτων»**. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι στὰ ὑλικὰ προώδευσε. Τί μὲ τοῦτο; Ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς πῆγε πίσω, ἀποκτηνώθηκε. Προτιμῶ ἕνα δράμι ἀρετῆς, ἕνα γραμμάριο ἁγιωσύνης, ἀπὸ ἕνα τόννο ἀνθρώπινης σοφίας. Ὁ Πλάτων εἶπε· *«πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία καὶ οὐ σοφία φαίνεται»* (Μενέξ. 246e–247a· περ. «Ἑλληνοχρ. Ἀγωγή», 540/Ἀπρ. 2007, σ. 112). «Αἰώνας φώτων»; Τί κρῖμα! Ἕνας Εὐρωπαῖος εἶπε·

«…καὶ νά με δῶ μὲ τόσα φῶτα,
ἐγὼ μωρός, ὅσο καὶ πρῶτα!» (Γκαῖτε, Φάουστ).

Ὕστερα ἀπὸ τόσα πανεπιστήμια καὶ ἀκαδημίες, εἴμαστε πάλι στὸ σκοτάδι. Ὁ αἰώνας μας, εἶνε ὁ πιὸ σκοτεινός· μετὰ ἀπὸ δύο παγκοσμίους πολέμους καὶ τόσους ποταμοὺς αἱμάτων, **μυαλὸ δὲν βάλαμε· πᾶμε γιὰ τὸν «*Ἁρμαγεδῶνα*»** τῆς Ἀποκαλύψεως (16,16). Πουλῆστε τὸ πουκάμισό σας κι ἀγοράστε Ἀποκάλυψι, νὰ δῆτε ἐκεῖ τὸ δρᾶμα τῆς ἀνθρωπότητος.

Σὲ τέτοιες ἡμέρες ζοῦμε. **Ν᾽ ἀπελπιστοῦμε; Ὄχι!** Ἂς ἐργαστοῦμε, ἂς κοπιάσουμε ὅλοι, νὰ λάμψῃ μέσα μας καὶ γύρω μας ὁ Χριστός, τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ δίνει ποιότητα στὴν ἀνθρωπίνη ζωή· τὰ ἄλλα εἶνε μηδέν. Ἔτσι καὶ ἡ μικρή μας πατρίδα θὰ γίνῃ πάλι πηγὴ φωτὸς καὶ θὰ μπορῇ νὰ πῇ στὸν κόσμο· *«Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου Φωτός…»* (τελετ. Ἀναστ.).

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγ. Παντελεήμονος Φλωρίνης τὴν 19-7-1987 πρωί, μὲ νέο τώρα τίτλο.
Καταγραφή, μετονομασία καὶ σύντμησις 16-6-2023.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος ΚΓ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1276[2]	Κυριακὴ Ζ΄ Ματθαίου (Ματθ. 9,27-35) 23 Ἰουλίου 2023 (2006)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Οἱ πνευματικοὶ ὁδηγοὶ

Ὁ ἄνθρωπος, ἀγαπητοί μου, δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς θρησκεία. Ὅπως τὸ ψάρι ψοφάει ἔξω ἀπ' τὸ νερό, ἔτσι κι ὁ ἄνθρωπος ἔξω ἀπὸ τὴν ἅγια πίστι τοῦ Χριστοῦ. Ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι ἔχουμε τὴν πιὸ ὡραία θρησκεία. Δὲν εἴμαστε φράγκοι - δὲν πιστεύουμε στὸν πάπα, οὔτε προτεστάντες οὔτε χιλιασταί· εἴμαστε ὀρθόδοξοι. Καὶ ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι λαοὶ εἴμαστε μιὰ οἰκογένεια ἑνωμένοι στὴν ἁγία μας **Ὀρθοδοξία**.

Καμμιά δύναμι δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ καταστρέψῃ τὴν **Ἐκκλησία**. Γιατί; Διότι δὲν τὴν ἔφτειαξε ἄνθρωπος· τὴν ἔφτειαξε **ὁ Χριστός, ποὺ εἶνε ὁ Θεός**. Ὑπάρχουν ἀποδείξεις; Κι ἂν ἐμεῖς σιωπήσουμε, καὶ οἱ πέτρες θὰ φωνάξουν· *«Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός· ἀμήν»* (Φιλ. 2,11 καὶ θ. Λειτ.).

Ὁ Χριστὸς εἶνε Θεός. Τὸ φωνάζουν τὰ **θαύματά** του, ποὺ εἶνε ἀμέτρητα. Καὶ μόνο ὁ Χριστὸς ἔχει θαύματα; Καὶ ἡ Παναγία καὶ οἱ ἅγιοι ἔχουν θαύματα. Ἀλλὰ τὰ ἔκαναν ὄχι ἀφ' ἑαυτῶν. Ὅπως τὸ φεγγάρι δὲν ἔχει δικό του φῶς, ἀλλὰ παίρνει τὸ φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἔτσι καὶ οἱ ἅγιοι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἔκαναν τὰ θαύματά τους· τὰ θαύματα δηλαδὴ τῶν ἁγίων εἶνε θαύματα τοῦ Χριστοῦ· δι' ὅλων αὐτῶν λάμπει - ἀστράφτει ἡ θεότης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀκούω ὅμως ἀντίρρησι· Θαύματα δὲν γίνονται σήμερα· μόνο *"τῷ καιρῷ ἐκείνῳ"*... Καὶ τώρα γίνονται θαύματα καὶ θὰ σᾶς πῶ στὸ τέλος ἕνα. Εἶνε ὅμως ἀλήθεια ὅτι σήμερα **γίνονται λιγώτερα** ἀπ' ὅ,τι στὴν παλιὰ ἐποχή. **Γιατί**, ποιός εἶνε ὁ λόγος; Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀπαντᾷ τὸ εὐαγγέλιο σήμερα. Τί λέει τὸ εὐαγγέλιο σήμερα; Τὸ ἀκούσατε.

* * *

Ἦταν **δυὸ τυφλοί**· δὲν ἔβλεπαν καθόλου. Μιὰ μέρα πέρασε ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸ χωριό τους. Ἄλλοι, ἀδιάφοροι, τὸν περιφρόνησαν. Τί εἶν' αὐτός; εἶπαν· ἕνας φτωχὸς ξυλουργός. Καὶ θὰ μᾶς κάνῃ αὐτὸς τὸ δάσκαλο; ἐμεῖς ἔχουμε ἄλλους δασκάλους... Ἀλλὰ οἱ δύο τυφλοί, ποὺ εἶχαν τὸν πόνο τους, μόλις ἔμαθαν ὅτι ἦρθε ὁ Χριστός, ἔδειξαν ἐνδιαφέρον. Ὁ Χριστός, σκέφτηκαν, κάνει θαύματα. Καὶ μέσα τους πίστεψαν· Αὐτὸς θὰ μᾶς κάνῃ καλά!... Ἔκαναν λοιπὸν τὸ λαρύγγι τους σάλπιγγα καὶ φώναζαν· ***«Ἐλέησον ἡμᾶς**, υἱὲ Δαυΐδ»* (Ματθ. 9,27). Ἔλεγαν δηλαδὴ τὸ ***«Κύριε, ἐλέησον»***, αὐτὸ ποὺ λέμε κ' ἐμεῖς κατ' ἐπανάληψιν στὴ λατρεία μας – καὶ στὴν πρώτη ἐκκλησία τό 'λεγε ὅλος ὁ λαός. Αὐτὸ τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»*, μιὰ φορὰ νὰ τὸ πῇς **μὲ πίστι** –ἀκοῦς τί σοῦ λέω;–, τὰ ἄστρα κατεβάζεις κάτω στὴ γῆ. Διαφορετικά, χίλιες φορὲς νὰ τὸ πῇς, εἶνε κάλπικος παρᾶς. Κάλπικοι παρᾶδες εἶνε τὰ *«Κύριε, ἐλέησον»* τὰ δικά μας. Γνήσιο νόμισμα, χρυσὸς κεκαθαρμένος διὰ τοῦ πυρὸς τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος, ἦταν τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* τῶν δύο τυφλῶν.

Τὸ εἶπαν μιὰ φορά. Ὁ Χριστὸς ἔκανε πὼς δὲν ἀκούει· ὄχι πὼς τοῦ διέφυγε, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανῇ **ἡ πίστι τους**. Κι αὐτοὶ ἀπὸ μακριὰ δὲν σταματοῦσαν νὰ φωνάζουν. Ὅταν ἦρθε στὸ σπίτι, οἱ δυὸ τυφλοὶ τὸν πλησίασαν κ' ἐκεῖνος τοὺς λέει· –Πιστεύετε, ὅτι ἐγὼ μπορῶ νὰ τὸ κάνω αὐτὸ ποὺ ζητᾶτε; (προτοῦ δηλαδὴ νὰ τοὺς θεραπεύσῃ, ζήτησε τὴν πίστι τους). Καὶ οἱ δυὸ λένε· –Ναί, Κύριε. Ἕνα «ναί», ποὺ ἔφτασε μέχρι τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ὁ Χριστὸς ἄγγιξε τὰ μάτια τους καὶ εἶπε· –Νὰ γίνῃ κατὰ τὴν πίστι σας. Κι ἀμέσως τὰ μάτια τους ἄνοιξαν.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Χριστὸς ἔβγαλε τὸ δαιμόνιο ἀπὸ ἕνα κωφάλαλο δαιμονιζόμενο καὶ αὐτὸς γιατρεύκητε κι ἄρχισε νὰ μιλάῃ. Ὅσοι τὰ εἶδαν αὐτὰ εἶπαν· **Τέτοια θαύματα κανείς δὲν ξαναεῖδε!** καὶ πίστεψαν ὅλοι στὸ Χριστό.

Τί εἶπα, «ὅλοι»; Λάθος· **ὄχι ὅλοι**. «Στοῦ διαβόλου τὸ χωριὸ μὴν κάνῃς ποτέ καλό». Ἐκεῖνοι ποὺ περιφρονοῦσαν τὸ Χριστό, οἱ φαρι-

σαῖοι, σὰν φίδια φαρμακερὰ ἄνοιξαν τὸ στόμα τους καὶ τί εἶπαν· ὅτι ὁ Χριστὸς κάνει τὰ θαύματα μὲ τὴ δύναμι τοῦ σατανᾶ· *«Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια»* (Ἐ.ἀ. 9,34)! Τὰ λόγια αὐτὰ εἶνε **ἡ πιὸ μεγάλη βλασφημία**, εἶνε τὸ ἀσυγχώρητο ἁμάρτημα τῆς βλασφημίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τί ἀποδεικνύει αὐτό; Ὅτι τέτοιοι ἄνθρωποι, ὅσα θαύματα καὶ ἂν ἔκανε ὁ Χριστός, θὰ τὰ ἀμφισβητοῦσαν, θὰ τὰ κακολογοῦσαν, θὰ τὰ ἀπέδιδαν στὸν ἐχθρὸ τοῦ Χριστοῦ.

* * *

Καὶ σήμερα αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται. Ὄχι οἱ σημερινοὶ κληρικοὶ ποὺ εἴμαστε ἁμαρτωλοί, ὄχι ἅγιοι ὅπως ὁ μέγας Βασίλειος κι ὁ μέγας Ἀθανάσιος, ὄχι ἄγγελοι καὶ ἀρχάγγελοι, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Χριστὸς νὰ κατεβῇ πάλι στὸν κόσμο καὶ νὰ κάνῃ θαύματα, **λίγοι θὰ πιστέψουν**. Ὑπάρχουν βέβαια καὶ οἱ ταπεινοὶ καὶ ἀγνοὶ ἄνθρωποι ποὺ πιστεύουν, ἀλλὰ οἱ ἄλλοι; Ὤ οἱ ἄλλοι, θὰ τὸν ξανασταυρώσουν! Τέτοιος εἶνε ὁ κόσμος· δὲν ἄλλαξε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ. Πάντοτε θὰ ὑπάρχουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ σατανᾶ.

Γιὰ νὰ γίνῃ λοιπὸν τὸ θαῦμα τί χρειάζεται, τί διδάσκει σήμερα τὸ εὐαγγέλιο; Καλὴ **διάθεσι**. Ἂν δὲν ἔχῃς διάθεσι, χίλια θαύματα νὰ δῇς δὲν πιστεύεις· ἂν ἔχῃς διάθεσι, τότε παντοῦ θὰ βλέπῃς τὸ θαῦμα καὶ θὰ δοξάζῃς τὸ Θεό. Ἔδειξε ὁ Χριστὸς σήμερα ὅτι, γιὰ νὰ γίνῃ θαῦμα, **χρειάζεται πίστι**. Ἐὰν λοιπὸν δὲν γίνωνται σήμερα θαύματα, αἰτία εἶνε ὅτι δὲν ὑπάρχει αὐτὴ ἡ πίστι ποὺ ὑπῆρχε στὶς καρδιὲς τῶν δύο τυφλῶν. Πιστεύετε; ἂν πιστεύετε, **καὶ σήμερα γίνονται θαύματα**.

Πέρασε ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου ἕνας ὀνομαστὸς δικηγόρος τῶν Ἀθηνῶν ὀνόματι **Ἰάκωβος Γρίσπος**, παλαιὸς συμμαθητής μου στὸ Γυμνάσιο Σύρου. Εἶχε διοριστῆ δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος σὲ ἐκλογικὸ τμῆμα τῆς Φλωρίνης γιὰ τὴ διενέργεια δημοψηφίσματος. Τοῦ λέω· –Ἰάκωβε, μικρὸς πίστευες· πιστεύεις καὶ τώρα, ποὺ πῆγες στὸ Παρίσι, μορφώθηκες, ἔγραψες βιβλία, θεωρεῖσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους δικηγόρους; –Ἄ, λέει, πιστεύω σὰν τὴ μάνα μου. –Γιατί πιστεύεις; εἶδες κανένα θαῦμα; –Ἤμουν τελειόφοιτος τῆς νομικῆς, λέει, ὅταν πῆγα στὸ χωριό μου, στὸ νησάκι μου τὴν Ἀμοργό. Πῆγα στὴν ἐκκλησία τὴν ἡμέρα τῆς Παναγιᾶς καὶ φέρανε ἐκεῖ ἀπὸ ἕνα χωριὸ ἕνα παιδὶ παράλυτο 15 χρονῶν. Ἐγὼ εἶπα μέσα μου· «Μπᾶ, καὶ τί περιμένουν νὰ γίνῃ σήμερα;». Ξαφνικά, ὅταν περνοῦσαν τὰ ἅγια, σὰν νὰ ἔγινε σεισμός· κουνιόντουσαν τὰ καντήλια κι ὁ πολυέλεος, σείονταν τὸ ἔδαφος, οἱ εἰκόνες, τὸ τέμπλο, καὶ **τὸ παιδὶ σηκώθηκε πάνω** κι ἄρχισε νὰ κλαίῃ. (Ἦταν μπροστὰ κι ὁ πρωτοσύγκελλος, ὅταν μοῦ τὰ ἔλεγε αὐτὰ κ᾽ ἔκλαιγε σὰν μικρὸ παιδί). Τὸ θαῦμα αὐτὸ τὸ εἶδα, λέει, μὲ τὰ μάτια μου, κι ὅπου βρεθῶ, σὲ σαλόνια μεγάλων, μεταξὺ καθηγητῶν καὶ ἀνθρώπων τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας τῶν Ἀθηνῶν, τὸ διηγοῦμαι καὶ τοὺς λέω· Ἐγὼ πιστεύω, **εἶδα μὲ τὰ μάτια μου θαῦμα** στὸ χωριό, παράλυτος σηκώθηκε ὄρθιος καὶ περπατοῦσε!

Καὶ σήμερα λοιπὸν γίνονται θαύματα ὅπως τότε ποὺ οἱ δύο τυφλοὶ εἶδαν τὸ φῶς τους. Μόνο ποὺ ὑπάρχουν **τυφλοὶ καὶ τυφλοί**. Αὐτοὶ οἱ τυφλοὶ τοῦ εὐαγγελίου, προτοῦ ν᾽ ἀνοίξῃ τὰ μάτια τους ὁ Χριστός, ἔβλεπαν! Πῶς; Ἔβλεπαν, δηλαδὴ πίστευαν στὸ Χριστό. Μάτια δὲν εἶχαν καὶ μάτια εἶχαν. Οἱ ἄλλοι, οἱ φαρισαῖοι, μάτια εἶχαν ἀλλὰ μάτια δὲν εἶχαν. Ποιοί εἶνε **οἱ ὄντως τυφλοί; Αὐτοὶ ποὺ δὲν πιστεύουν**. Μὰ θὰ πῇ κάποιος· –Ποῦ εἶνε τώρα ὁ Χριστός; μπορῶ νὰ τὸν βρῶ, νὰ τὸν ἀκολουθήσω;

Ἐδῶ εἶνε ὁ Χριστός, **στὴν Ἐκκλησία**. Ποιοί συνεχίζουν τὸ ἔργο του; Ὁ παπᾶς ποὺ φορεῖ τὸ πετραχήλι κι ὁ δεσπότης. Εἶνε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Κι ὅποιος δὲν ἀκούει αὐτούς, εἶνε σὰν νὰ μὴν ἀκούῃ τὸν ἴδιο τὸ Χριστό.

Πίστι ἴσον ὑπακοή. Αὐτὸς ποὺ πιστεύει στὸ Χριστό, ὑπακούει στὴν Ἐκκλησία του. Κ᾽ ἐμεῖς εἴμαστε σὲ θέσι **πνευματικοῦ ὁδηγοῦ τοῦ λαοῦ**. Μὴ λέτε, Καὶ τί εἶν᾽ ὁ παπᾶς, τί εἶν᾽ ὁ δεσπότης!... Ὡς ἄτομο εἶμαι μηδέν. Ὡς κληρικὸς ὅμως μελετῶ Γραφὴ καὶ πατέρες, σπούδασα ὀρθόδοξη θεολογία καὶ πιστεύω αὐτὰ ποὺ κηρύττω· ἂν δὲν τὰ πίστευα, θὰ ἔσπαζα τὴν ποιμαντορικὴ ῥάβδο ποὺ κρατῶ καὶ γιὰ νὰ ζήσω θὰ γινόμουν λοῦστρος νὰ γυαλίζω παπούτσια. Πιστεύω στὸν ἐν Τριάδι Θεό, πιστεύω στὶς ἱερὲς παραδόσεις, κ᾽ εἶμαι ἕτοιμος καὶ τὸ αἷμα μου νὰ χύσω. Γι᾽ αὐτὸ **ζητῶ καὶ τὸ ποίμνιο νὰ ὑπακούῃ**.

Ὅ,τι λέω τὰ λέω μὲ ἀγάπη κι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς. *«Ὅσοι πιστοί»*, λοιπόν, ἀκολουθῆστε. Διαφορετικά, νίπτω τὰς χεῖρας μου, δὲν φέρω εὐθύνη. Σᾶς δείχνω τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, τῶν ἁγίων καὶ μαρτύρων, τὸ δρόμο τῆς αἰωνιότητος. Ἐὰν δὲν ἀκολουθήσετε, τότε πρόβατο ποὺ φεύγει ἀπὸ τὴ μάντρα καὶ τὸν τσοπάνο, ἀπὸ τὴν ἁγία Ἐκκλησία, **τὸ τρώει ὁ λύκος**.

Δὲν θέλω νὰ χαθῇ κανένα πρόβατο. Καὶ ἐλπίζω στὸν Κύριο, ὅτι διὰ πρεσβειῶν τῆς Παναγίας καὶ τῶν ἁγίων, ὅλοι θ᾽ ἀνοίξετε τ᾽ αὐτιά σας, θ᾽ ἀκούσετε τὴν Ἐκκλησία, καὶ πιστὰ καὶ ἀφωσιωμένα τέκνα θά ᾽χετε τὴν εὐλογία τοῦ οὐρανοῦ.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ χωρίου Ἅγ. Παντελεήμων - Ἀμυνταίου τὴν 5-8-1973.
Καταγραφὴ καὶ σύντμησις 30-7-2006, ἐπανέκδοσις 20-6-2023.

ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» **(Ἀπ. 1,10)**

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 –imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ΄ - Ἔτος Μ΄ **Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2571**	**Κυριακὴ Η΄ Ματθαίου (Ματθ. 14,14-22)** **30 Ἰουλίου 2023**	**Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος** **Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης**

Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ

Δὲν ζῇ ὁ ἄνθρωπος, ἀγαπητοί μου, χωρὶς τὴν θρησκεία. Ὅπως τὸ ψάρι σπαρταρᾷ ἔξω ἀπ᾽ τὸ νερό, ἔτσι καὶ **ἡ ψυχή μας ἀγωνιᾷ μακριὰ ἀπὸ τὸ Θεό**.

Πολλὲς εἶνε οἱ θρησκεῖες, παλιὲς καὶ νέες. Ἀλλ᾽ ἐὰν ῥωτήσετε, **ποιά ἀπ᾽ ὅλες εἶνε ἡ ἀληθινή**, καὶ οἱ πέτρες ποὺ πατᾶτε θὰ σᾶς ἀπαντήσουν· ἡ μόνη ζωντανὴ θρησκεία εἶνε **ἡ δική μας**. Γιατί; Διότι δὲν τὴν ἔφτειαξε ἄνθρωπος, ὅπως τὶς ἄλλες, ἀλλὰ τὴν φύτεψε ὁ Θεός. Αὐτὸς ποὺ ἔστησε τὴν Ἐκκλησία, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, δὲν εἶνε ἁπλῶς ἕνας ἄνθρωπος, ἕνας σοφός, ἕνας ῥήτορας, ἕνας κοινωνιολόγος· **ὁ Χριστός μας εἶνε Θεός**. –Θεός; Ναί, Θεός! Τὸ φωνάζει ἡ ἁγία του διδασκαλία, ποὺ σὰν αὐτὴν ἄλλη δὲν ἀκούστηκε στὴ γῆ· τὸ φωνάζει ἡ ἁγία του ζωή, ποὺ δὲν παρουσιάζει τὴν παραμικρὴ σκιά, ἴχνος ἁμαρτίας· τὸ φωνάζουν τὰ ἔργα του, τὰ θαύματά του. Πόσα θαύματα; Ἀμέτρητα. Ἂν μπορῇ κανεὶς νὰ μετρήσῃ τὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης καὶ τὰ ἄστρα τ᾽ οὐρανοῦ, τότε μπορεῖ νὰ μετρήσῃ καὶ τὰ **θαύματα** ποὺ ἔκανε, κάνει καὶ θὰ κάνῃ μέχρι συντελείας ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ θαύματά του εἶνε καὶ αὐτὸ ποὺ διηγεῖται τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο (βλ. Ματθ. 14,14-22). Τὸ ἀκούσατε; Τί λέει;

* * *

Λέει, ὅτι **μιὰ πόλις**, ἕνα πλῆθος 15 - 20 χιλιάδων λαοῦ, μιὰ μέρα **ἄδειασε**. Δὲν ἔμεινε μέσα οὔτε ἕνας. Δρόμοι καὶ πλατεῖες ἐρήμωσαν· οἱ ἄντρες ἔκλεισαν τὰ μαγαζιά, οἱ γυναῖκες ἄφησαν τὰ νοικοκυριά, μανάδες πῆραν τὰ μωρὰ στὴν ἀγκαλιά, μικρὰ παιδιά, νέοι καὶ γέροι ἀσπρομάλληδες, ὅλος ὁ κόσμος, ἔφυγε ἀπὸ τὴν πόλι. Καὶ ποῦ πῆγαν; σὲ γλέντια, σὲ κέντρα διασκεδάσεως, χορούς; Ὄχι. Ποῦ πῆγαν λοιπόν; Βγῆκαν ἔξω καὶ βάδισαν μὲ τὰ πόδια χιλιόμετρα. Τί ζητοῦσαν; χρυσάφι, ἀσήμι; Κάτι ἀνώτερο ἀπὸ αὐτά· ζητοῦσαν τὸ Χριστό. Γιατὶ **ὁ Χριστὸς** εἶχε φύγει ἀπὸ τὴν πόλι καὶ πῆγε στὴν ἐρημιά, γιὰ νὰ κάνῃ προσευχή. Τέλος τὸν βρῆκαν. Καὶ ὅπως χαίρεται ἕνας διψασμένος ὅταν βρίσκῃ μιὰ πηγή, ἔτσι κι αὐτοὶ χάρηκαν ποὺ εἶδαν τὸ Χριστό. Ὁ Χριστὸς ὅμως βλέποντάς τους λυπήθηκε, λέει τὸ εὐαγγέλιο, γιατὶ αὐτὸ τὸ πλῆθος ἦταν ἐγκαταλελειμμένο ἀπὸ τοὺς ἡγέτες του, ἔμοιαζε σὰν **κοπάδι χωρὶς τσοπᾶνο**.

Στὸν ἐγκαταλελειμμένο ἐκεῖνο λαὸ ὁ Χριστὸς ἔδειξε ὅλη τὴν ἀγάπη καὶ στοργή του. Ὄχι μόνο **θεράπευσε** ὅλους τοὺς ἀρρώστους, ἀλλὰ καὶ τοὺς **δίδαξε** τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἦταν τόσο ζωντανὸς ὁ λόγος του, ὥστε πέρασαν οἱ ὧρες, ἔγινε μεσημέρι, κι αὐτοὶ δὲν κουράστηκαν νὰ τὸν ἀκοῦνε. Πήγαινε πιὰ νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος καὶ οἱ μαθηταὶ - οἱ ἀπόστολοι πλησίασαν καὶ εἶπαν· –Κύριε, ὁ τόπος ἐδῶ εἶνε ἔρημος, δὲν ὑπάρχουν οὔτε φοῦρνοι οὔτε ἐστιατόρια· ποῦ θὰ πάῃ αὐτὸς ὁ κόσμος; τί θὰ φᾶνε τόσα στόματα; Ὁ Χριστὸς τοὺς λέει· –Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ πᾶνε πουθενά· θὰ μείνουν ἐδῶ, καὶ δῶστε τους ἐσεῖς νὰ φᾶνε. –Ἐμεῖς, Διδάσκαλε, δὲν ἔχουμε μαζί μας παρὰ μόνο πέντε κριθαρένια ψωμιὰ καὶ δυὸ ψάρια. Μὰ αὐτὰ τί νὰ κάνουν σὲ τόσο κόσμο; δὲν φτάνουν γιὰ νὰ πάρῃ καθένας ἀπ᾽ αὐτοὺς οὔτε ἕνα ψίχουλο.

Τότε ὁ Χριστός μας εἶπε καὶ ἔφεραν μπροστά του τὰ ψωμιὰ καὶ τὰ ψάρια. **Τὰ εὐλόγησε, ἄρχισε νὰ τεμαχίζῃ** καὶ νὰ δίνῃ μὲ τὰ χέρια του στοὺς μαθητάς, οἱ μαθηταὶ πάλι μετέδιδαν στὸν κόσμο, καὶ πάνω σ᾽ αὐτὴ τὴν διαδικασία τ᾽ ἀγαθὰ αὐξάνονταν, αὐγάτιζαν τόσο πολύ, ὥστε ἀπὸ τὰ 5 ἐκεῖνα ψωμιὰ καὶ τὰ 2 ψάρια ἔφαγαν πέντε χιλιάδες ἄντρες *«χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων»* (ἔ.ἀ. 14,21)! Καὶ ἐπειδὴ οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ κατὰ κανόνα εἶνε διπλάσια, ἄρα μ᾽ αὐτὰ ἔφαγε καὶ χόρτασε μιὰ ὁλόκληρη Πτολεμαΐδα.

Αὐτὰ λέει σήμερα τὸ εὐαγγέλιο.

–Μπᾶ! θὰ πῇ κάποιος τεντυμπόης, ἄκου ἐκεῖ τώρα! **Αὐτὰ ἦταν *«τῷ καιρῷ ἐκείνῳ»***. Δὲν πιστεύουμε στὰ παραμύθια τῶν παπάδων.…

Ὄχι, ὄχι! Αὐτὰ δὲν εἶνε παραμύθια, εἶνε γεγονότα. **Τὸ θαῦμα** αὐτὸ τοῦ εὐαγγελίου **ἐπαναλαμβάνεται καὶ σήμερα**. Ἄνθρωπε τυφλέ, ποὺ ὁ Θεὸς σοῦ ’δωσε μάτια ἀλλὰ σὺ δὲν τ’ ἀνοίγεις νὰ δῇς! ἔλα νὰ σὲ πάω στὰ **χωράφια**. Τί κάνει ἐκεῖ ὁ **γεωργός**; Σπέρνει σπόρο. Κάθε κουκκὶ ποὺ σπέρνει τὸ θάβει μέσ’ στὴ γῆ· κι ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ **σπόρο**, καλομπόκι ἢ σιτάρι, βγαίνει ἕνα στάχυ. Καὶ τὸ στάχυ ἐπάνω του ἔχει – πόσα σπυριὰ παρακαλῶ; ἄλλο ἔχει 30, ἄλλο ἔχει 60, ἄλλο ἔχει 100. Ἡ Γραφὴ λέει, ὅτι στὴ χώρα τῶν ἀσεβῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, τῶν ἀπίστων, τῶν πόρνων καὶ τῶν μοιχῶν, θὰ πέσῃ χαλάζι (πρβλ. π.χ. Ἡσ. 30,30. Ἰεζ. 38,22), καὶ δὲν θὰ μείνῃ τίποτα. **Θὰ σπέρνουν καὶ δὲν θὰ θερίζουν, γιατὶ δὲν ἔχουν εὐλογία**. Ὅταν ὅμως ἔχῃς εὐλογία, τὸ ἕνα πολλαπλασιάζεται. Σὲ ρωτῶ· πῶς τὸ 1 κουκκὶ γίνεται 100; πῶς σπέρνεις λίγα σακκιὰ σπόρο στὸ χωράφι καὶ ἀπὸ αὐτὰ γεμίζεις ἔπειτα μιὰ ἀποθήκη; πῶς; Σ’ αὐτὸ ἡ ἐπιστήμη δὲν μπορεῖ ν’ ἀπαντήσῃ. Ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες, ὅλοι οἱ γεωπόνοι, νὰ μαζευτοῦν, ἕνα σπυρὶ καλαμπόκι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν. Ποιός τὸ ἔκανε; Ἄπιστοι, πηγαίνετε στοὺς ὀπωρῶνες τῆς Ἐδέσσης, ποὺ τὰ κλαδιὰ λυγίζουν ἀπὸ τὰ ροδάκινα, χιλιάδες τόννοι, καὶ δὲν ἔχουμε χέρια νὰ τὰ μαζέψουμε. Ἂν τὰ δέντρα αὐτὰ εἶχαν φωνή, οἱ ροδακινιές, οἱ μηλιές, οἱ ἀχλαδιές, τὸ καθένα θὰ σᾶς ἔλεγε· Κάποτε ἤμουν ἕνας σπόρος, σὰν σπόρος ἔπεσα στὴ γῆ κι ἀπὸ τὸ σπόρο βγῆκα ἐγὼ ἡ μηλιά, ἡ ροδακινιά, ἡ ἀχλαδιά. Κι ἀπὸ τότε εἶμαι εἴκοσι χρόνια στὸ χωράφι καὶ ἔχω βγάλει δέκα χιλιάδες τόννους ροδάκινα, μῆλα, ἀχλάδια. Νάτο τὸ εὐαγγέλιο! Κάθε μέρα γίνεται τὸ θαῦμα. Εὐλογεῖ ὁ Θεὸς τὰ λίγα καὶ γίνονται πολλά.

Τὸ **θαῦμα** λοιπὸν δὲν ἦταν μόνο στὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ· **γίνεται καὶ σήμερα**, καὶ ὅσοι ἔχουν μάτια βλέπουν, ὅσοι ἔχουν αὐτιὰ ἀκοῦνε, κι ὅσοι ἔχουν καρδιὲς αἰσθάνονται. Μόνο οἱ τυφλοί, οἱ κουφοὶ καὶ ἀναίσθητοι δὲν αἰσθάνονται τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Ἄπιστε, ἐξακολουθεῖς λοιπὸν νὰ εἰρωνεύεσαι καὶ νὰ λές, Αὐτὰ ἦταν *«τῷ καιρῷ ἐκείνῳ»*; Ἔ, τότε θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ ἀναφέρω ἕνα θαῦμα ἀπὸ τὴν προσωπική μου ζωή. Τὸ 1942 - ’43, στὰ φοβερὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς ποὺ οἱ μπόττες τῶν Γερμανῶν χτυποῦσαν στὰ καλντερίμια, ἤμουν νεαρὸς ἱεροκήρυκας στὴν **Κοζάνη**. Τρόμος καὶ φόβος βασίλευε, ἐπικρατοῦσε ἀνέχεια καὶ πεῖνα· λέγαμε τὸ ψωμὶ ψωμάκι. Τότε φτειάσαμε ἕνα **συσσίτιο**. Μὲ πόσα πιάτα ἀρχίσαμε; Εἴκοσι (20). Αὐτὰ σιγὰ - σιγὰ αὐξάνονταν καὶ τέλος πόσα φτάσαμε; Ὀχτὼ χιλιάδες (8.000) πιάτα! Εἴχαμε σιτάρια, καλαμπόκια, ἀποθῆκες; Τίποτα. Εὐλόγησε ὁ Θεός, φώτισε Ἐκεῖνος, καὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς ἔδωσε μὲ τὴν καρδιά του, ἄλλοι ἀπὸ τὸ ὑστέρημα, ἄλλοι ἀπὸ τὸ πλεόνασμα· ἔτσι λειτούργησε ἡ **ἑστία** καὶ σώθηκαν ψυχές.

Δὲν εἶνε ἕνα, δὲν εἶνε δυό, δὲν εἶνε τρία τὰ θαύματα ποὺ κάνει ὁ Χριστός μας. Νὰ σᾶς πῶ ἄλλο ἕνα καὶ τελειώνω. Ἤμουν κάποτε στὴ Θεσσαλονίκη. Περπατοῦσα στὸ δρόμο πρωὶ - πρωὶ καὶ βλέπω ἕνα καροτσάκι φορτωμένο λαχανικά. Τό ’σερνε ἕνα γεροντάκι στὰ σοκάκια, πουλοῦσε ντομάτες, ἀγγούρια, ἀχλάδια…, καὶ ὁ φτωχὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος εἶχε γράψει μὲ κόκκινα γράμματα μιὰ ἐπιγραφὴ ποὺ ἔλεγε «**Ἔχει ὁ Θεός**». Μοῦ ’κανε ἐντύπωσι, τὸν πλησίασα καὶ τοῦ λέω· –Πῶς τὸ ἔγραψες αὐτὸ «Ἔχει ὁ Θεός»; –Ἄ, λέει, εἶμαι Πόντιος· ὁ πατέρας μου, ἡ μάνα μου, οἱ παπποῦδες μου πίστευαν στὸ Θεό. Ἤρθαμε ἐδῶ γδυτοί. Ἀγόρασα τὸ καροτσάκι καὶ πουλῶ κάθε μέρα ὅ,τι μπορῶ. Ἔχω γυναῖκα, ἑφτὰ παιδιά, πατέρα καὶ μάνα. Εἴκοσι χρόνια ζῶ μ’ αὐτὸ τὸν τρόπο, καὶ ὁ Θεὸς δὲν μὲ στέρησε τὰ ἀναγκαῖα. Γι’ αὐτὸ ἔγραψα «Ἔχει ὁ Θεός».

* * *

Ἀδέρφια μου, σᾶς μιλῶ μὲ πόνο. Μεγάλο πρᾶγμα εἶνε ἡ πίστι στὸ Θεό, μεγάλο πρᾶγμα ἡ θρησκεία, ἡ Ἐκκλησία μας· μεγάλο πρᾶγμα εἶνε νὰ ἔχῃς τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. **Ἔχεις τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ;** Ἰδοὺ τὸ μεγάλο ἐρώτημα. Ἂν ἔχῃς τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, χῶμα θὰ πιάνῃς – μάλαμα θὰ γίνεται. Τὸ ἐπαναλαμβάνω· ἔχεις τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ; χῶμα θὰ πιάνῃς – μάλαμα θὰ γίνεται.

Ἂν ὅμως δὲν ἔχουμε τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, τότε καὶ οἱ πέτρες ποὺ πατοῦμε θὰ γίνουν φίδια νὰ μᾶς φᾶνε. Μιὰ μέρα ὄχι χαλάζι ποὺ πέφτει καὶ ῥημάζει τὰ καπνά, ὄχι πλημμύρες, ὄχι σεισμοὶ καὶ κεραυνοὶ καὶ ἀστροπελέκια, ἀλλὰ πρέπει ν’ ἀνοίξῃ ἡ γῆ νὰ μᾶς καταπιῇ ὅλους, γιατὶ εἴμαστε ἀνάξια παιδιὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀνάξιοι νὰ λεγώμαστε Χριστιανοί. Φωνάζω, κηρύττω, παρακαλῶ· τὰ λόγια αὐτά, ποὺ σᾶς εἶπα, νὰ τὰ πῆτε καὶ σὲ ἄλλους· καὶ ν’ ἀξιωθοῦμε **νὰ ζήσουμε τὴν εὐλογία τοῦ Χριστοῦ μας**, διὰ πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Κομνηνῶν - Ἐορδαίας τὴν 17-8-1975 πρωί. Καταγραφὴ καὶ μικρὴ σύντμησις 23-6-2023.